

کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان و حقوق آنان

درس پنجم
نازیلا قانع

حقوق معنوی

- اختصاص - این مطلب به پروژه توانا مربوط به سازمان E-Collaborative for Civic Education اختصاص دارد و استفاده از آن می بایست با ذکر نام سازمان تهیه کننده انجام شود.
- غیر تجاری - این مطلب برای استفاده های غیر تجاری می باشد و برای هیچ گونه منفعتی بهره برداری نخواهد شد.
- اشتراک - اگر می خواهید هر گونه تغییری در مطلب وارد کنید، شما می توانید حاصل کار را تنها تحت مجوز E-Collaborative for Civic Education منتشر کنید و برای ایجاد بدنه اصلی اطلاعات، این تغییرات را باید با E-Collaborative for Civic Education به اشتراک گذارید.

عدم تبعیض

- کلیه اسناد حقوق بشر از عدم تبعیض در بسیاری از زمینه ها و از جمله در زمینه تبعیض جنسی، حمایت می کنند و تصدیق می نمایند که هیچ تبعیضی در رابطه با برخورداری از مزایای حقوق بشر روا نیست، به عنوان مثال:
- اعلامیه جهانی حقوق بشر، ماده ۲
- کنوانسیون بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، ماده ۱, ۲
- کنوانسیون بین المللی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، ماده ۲, ۲
- منشور آفریقا برای حقوق بشر و مردم، ماده ۲
- اعلامیه قاهره برای حقوق بشر در اسلام، ماده ۱

حقوق زنان، حقوق بشر است

- تاکنون چهار کنفرانس در خصوص حقوق زنان برگزار شده است

http://www.5wwc.org/conference_background/index.html

- ۱۹۷۵ - اولین کنفرانس جهانی درباره زنان در مکزیکو سیتی
- ۱۹۸۰ - دومین کنفرانس جهانی درباره زنان در کپنهاگ
- ۱۹۸۵ - سومین کنفرانس جهانی درباره زنان در نایروبی
- ۱۹۹۵ - چهارمین کنفرانس جهانی درباره زنان در پکن

نتیجه این کنفرانس اعلامیه پکن توسط دولت ها بود

http://www.5wwc.org/conference_background/Beijing_Declaration.html

- و پلاتفرم پکن برای کنش که توسط موسسات غیر دولتی ارائه شد
- و اعلام کردند که: حقوق زنان، همان حقوق بشر است

چرا میثاقی جداگانه؟

- اگر حقوق زنان همان حقوق بشر است، پس چرا آن ها میثاق جداگانه ای دارند؟ چرا به روش های زیر عمل نمی کنند:
- حقوق سیاسی و مدنی آن ها با استناد به کنوانسیون بین المللی حقوق سیاسی و مدنی
- حقوق اقتصادی، سیاسی و فرهنگی آن ها با استناد به کنوانسیون بین المللی حقوق اقتصادی، سیاسی و فرهنگی
- مسائل مربوط به دختران با استناد به کنوانسیون حقوق کودک
- موارد تبعیض نژادی که با آن مواجه هستند را می توان به کمیته رفع تبعیض نژادی ارجاع داد... و غیره
- جامعه بین المللی با توجه به گستردگی تبعیض علیه زنان به این نتیجه رسید که این امر نیاز به توجهی ویژه و معاهده ای جداگانه دارد

women's
human rights

ظهور کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان

- طرح آن از سال ۱۹۶۵ آغاز شد و به تصویب اعلامیه رفع تبعیض علیه زنان در سال ۱۹۶۷ انجامید (بدون الزام) و سپس کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان در سال ۱۹۷۹ در مجمع عمومی سازمان ملل با ۱۳۰ رای مثبت، بدون رای منفی و ده غایب به تصویب رسید

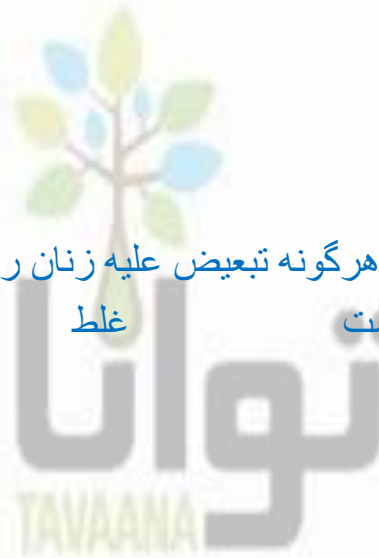
<http://www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/cedaw.pdf>

انتخاب کنید

ایران، کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان را تصویب کرده
درست غلط

آمریکا، کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان را تصویب کرده
درست غلط

کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان، تصویب ها

- ۱۸۷ کشور از ۱۹۴ کشور کنوانسیون را پذیرفته اند
- تنها هفت کشور آن را تصویب نکردند:

- جمهوری اسلامی ایران
- پالائو
- سومالی
- سودان جنوبی
- سودان
- تونگا
- ایالات متحده آمریکا

کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان چه حقوقی را مورد توجه خاص قرار داده؟ چند مورد را اینجا بنویسید:

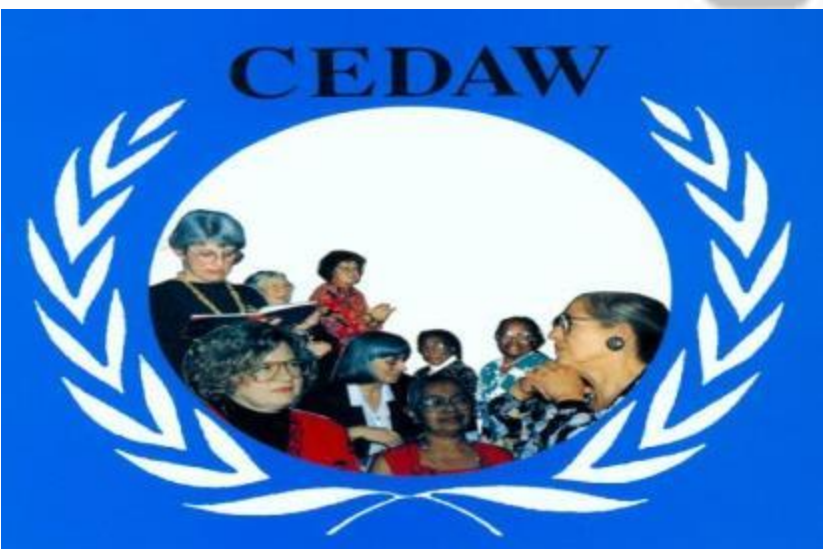
کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان، - قابل اجرا؟

- در کشورهای که کنوانسیون را تصویب کردند، زنان با مشارکت دولت هایشان در زمینه های مختلف از جمله زمینه های زیر، برای بهبود شرایط زنان و دختران به فعالیت پرداختند:
- کاهش خشونت علیه زنان و دختران، از جمله توقف قاچاق جنسی و خشونت خانگی و نیز شناسایی آزار و تجاوز جنسی به عنوان جرم
- عرضه فرصت های تحصیلی، از جمله دسترسی زنان به آموزش و آموزش شغلی
- تضمین مشارکت سیاسی، از جمله حق رای، مشارکت در هیئت منصفه و احراز مقامات کشوری
- پایان ازدواج های اجباری و ازدواج کودکان و نیز اطمینان از این که زنان حق ارث داشته باشند کمک به مادران و خانواده ها برای دسترسی به خدمات درمانی مشفقانه
- اطمینان از این که زنان توانایی ایجاد کسب و کار برای خود را بدون تبعیض داشته باشند

<http://www.cedaw2011.org/index.php/about-cedaw/faq>

کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان، قید و شرط ها

- اگرچه کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان بیشترین مقبولیت را در بین معاهدات حقوق بشر سازمان ملل داشته است، ولی در عین حال دارای بیشترین قید و شرط در بین این معاهدات نیز می باشد
- بنابر کنوانسیون وین برای مقررات مربوط به معاهدات (۱۹۶۱)، قید و شرط های معاهدات نباید علیه "هدف و مقصد" معاهدات باشد (ماده ۱۹)
- کمیته کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان سازمان ملل در توصیه عمومی شماره ۴ خود، از این قید و شرط ها ابراز نگرانی کرد (۱۹۸۷)

کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان- قید و شرط های کشورهای اسلامی

- بیشترین قید و شرط ها در کنوانسیون، مربوط به کشورهای اسلامی است که شریعت مبنای قانون آن ها بوده و یا مقررات مربوط به زندگی شخصی در این کشورها (ازدواج، طلاق، سرپرستی، قیمومیت، قبول فرزند و ارث) که برگرفته از اسلام است. سه کشور شرط هایی را به ماده ۱۶ (برابری در ازدواج) وارد کردند و این شروط مبتنی بر این نظر بود که مقررات مربوط به زندگی شخصی را جوامع مختلف مذهبی و فرقه ای در کشور تعیین می کنند. اثر این شرط ها این است که وضع زنان و دختران به همان وضعیت سابق باقی می ماند، فارغ از این که آن ها این مسئله را چگونه عنوان کنند: آن ها قوانین را تنزل داده و به گونه ای عمل می کنند که اثراتی بحرانی بر حقوق بشر زنان دارد، در سیستمی که نه قابل دسترسی و نه پاسخگو به مقررات بین المللی است.

http://www.unicef.org/gender/files/Reservations_to_CEDAW-an_Analysis_for_UNICEF.pdf (Page 6)

کشورهای اسلامی کدام بخش های کنوانسیون و حقوق ذکر شده در آن را
هنگام تصویب ممکن است مورد استثناء قرار دهند و بر آن شرط بگذارند؟
اینجا بنویسید:

کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان، بندها

- تعداد و ابعاد شرط هایی که بر بندهای کلیدی مانند ماده های ۱۶، ۱۵، ۹، ۲ گذاشته شده، مایه نگرانی است.
- در ماده ۲، دولت ها متقبل شده اند که اقدامات همه جانبه ای برای محکوم کردن و رفع هرگونه تبعیض علیه زنان انجام دهند.
- ماده ۹ به ملیت اشاره دارد و این که زنان بتوانند ملیت خود را به فرزندان خود منتقل کنند
- ماده ۱۵ به ظرفیت کامل قانونی و حق انتخاب محل اقامت و مسکن مربوط می شود
- ماده ۱۶ به برابری در ازدواج و طلاق مربوط می شود

کمیته کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان

- کمیته ای متشکل از بیست و سه متخصص مستقل که انتخاب شده اند تا بر کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان نظارت داشته باشند

<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CEDAW/Pages/Membership.aspx>

- این کمیته مانند بقیه نهادهای معاهدات حقوق بشر، این گونه عمل می کند:
 - نظرات درباره گزارش های کشورهای عضو را دریافت می کند
 - کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان را از طریق توصیه های عمومی خود تفسیر می کند
 - در مورد شکایات درباره تخلفات مربوط به کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان، تصمیم گیری می کند

توانا

کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان، گفتگو با دولت ها

- کمیته کنوانسیون نظرات درباره گزارش های کشورهای عضو را دریافت می کند
- میثاق کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان، کشورهای عضو را موظف می کند که هر چهار سال یک بار گزارش کار خود را ارائه کنند و هدف این است که:
- گزارشی از امور قانون گذاری، قضایی و اداری و یا سایر اقداماتی که برای اجرایی کردن قوانین مربوط به کنوانسیون انجام شده است، همراه با میزان پیشرفت آن ارائه شود (ماده ۱۸)

سایر ساز و کارها

- علاوه بر کنوانسیون رفع تبعیض، سایر ساز و کارهای سازمان ملل نیز بر تعالی حقوق زنان تمرکز دارند و شامل موارد زیر می شوند:
- گروه های کاری سازمان ملل برای تبعیض علیه زنان در قانون و در اجرا

<http://www.ohchr.org/EN/Issues/Women/WGWomen/Pages/WGWomenIndex.aspx>

- گزارشگر ویژه سازمان ملل برای خشونت علیه زنان، علل و پی آمد های آن

<http://www.ohchr.org/EN/Issues/Women/SRWomen/Pages/SRWomenIndex.aspx>

- گزارشگر ویژه سازمان ملل برای قاچاق افراد، مخصوصا زنان و کودکان

<http://www.ohchr.org/EN/Issues/Trafficking/Pages/TraffickingIndex.aspx>

پروتکل اختیاری کنوانسیون رفع هر گونه تبعیض علیه زنان،-ارتباط شخصی

- اگرچه میثاق کنوانسیون رفع تبعیض، شکایت های فردی را مجاز نمی داند ولی پروتکل اختیاری آن که از سال ۲۰۰۰ اجرایی شد، آن را مجاز می داند
 - دولت ها با پذیرش پروتکل اختیاری و نیز کنوانسیون رفع تبعیض، عملاً صلاحیت کمیته کنوانسیون برای دریافت و بررسی شکایات افراد در سیستم قضایی را به رسمیت می شناسند
 - پروتکل اختیاری اجازه می دهد که:
 - زنان و یا گروهی از زنان ادعاهای خود مبنی بر نقض حقوق حمایت شده خود تحت قوانین کنوانسیون را ارائه دهند
 - روش های استعلام کمیته را قادر می سازد تا استعلام های خود را در شرایط مرگبار و یا نقض سیستماتیک حقوق زنان آغاز کند
- <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/protocol>
- پرونده ها را می توان در این جا دید:
- <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/protocol/dec-views.htm>

کمیته کنوانسیون رفع هر گونه تبعیض علیه زنان،- توصیه های عمومی

- کمیته هم چنین توصیه هایی در زمینه هایی که معتقد است بر حقوق زنان اثرگذار است و دولت ها باید توجه بیشتری به آن نشان دهند، ارائه می دهد. به عنوان مثال در جلسه ۱۹۸۹، کمیته، حوادث زیاد خشونت آمیز علیه زنان را مورد بررسی قرار داده و از همه کشورها درخواست کرد که اطلاعات بیشتری درباره این مشکل در اختیار کمیته بگذارند. در سال ۱۹۹۲ کمیته توصیه عمومی شماره ۱۹ را عنوان کرد که طی آن گزارش های ملی ارسال شده به کمیته باید شامل آمار حوادث خشونت آمیز علیه زنان و اطلاعات مربوط به نحوه خدمت به قربانیان باشد. این گزارش ها باید شامل قوانین مصوب و سایر اقدامات برای حمایت از زنان در برابر خشونت های روزمره مانند آزار جنسی در محل کار، آزارهای خانوادگی و خشونت های جنسی هم باشد
- <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CEDAW/Pages/Recommendations.aspx>
- توصیه های عمومی را می توان در لینک بالا یافت

خشونت علیه زنان

- اگرچه کنوانسیون رفع هر گونه تبعیض علیه زنان، موضوع خشونت علیه زنان را مطرح نکرده، ولی توانسته است قویا با این مسئله برخورد کند
- کمیته کنوانسیون دو توصیه عمومی را در رابطه با خشونت علیه زنان مطرح کرده است: جی آر ۱۲ و جی آر ۱۹
- جی آر ۱۲ تاکید می کند که خشونت علیه زنان در مکان های خصوصی (مانند خانه) و مکان های عمومی (آزار جنسی در محیط کار) صورت می گیرد
- جی آر ۱۹ این خشونت ها را نوعی تبعیض می شناسد که مانع توانایی زنان برای بهره مندی از حقوق و آزادی هایی می شود که با توجه به برابری آن ها با مردان، حق آن ها محسوب می شود
- جی آر ۱۹ متذکر می شود که "میثاق کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان، الزام همه جانبه ای را برای رفع هر گونه تبعیض علیه زنان فراهم می آورد" و دولت ها باید کوشش همه جانبه ای را برای جلوگیری از نقض حقوق به عمل آورده و درمورد آن ها که مرتکب خشونت شده اند، تحقیق نموده و آن ها را مجازات نماید

توصیه عمومی شماره ۱۲

- توصیه عمومی شماره ۱۲ (1989)

<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CEDAW/Pages/Recommendations.aspx>

- ۱. قوه قانون گذاری و وظیفه دارد با وضع قوانین مناسب از زنان در برابر هر گونه خشونت در زندگی روزانه حفاظت کند. (از جمله خشونت های جنسی، آزارهای خانوادگی و آزارهای جنسی در محیط کار و غیره)
- ۲. اقدامات مناسب دیگری نیز برای ریشه کنی این گونه خشونت ها باید در دستور کار قرار بگیرد
- ۳. خدمات حمایتی برای قربانیان این گونه تهاجم ها و آزارها باید وجود داشته باشد“
- ۴. آمارها درباره هرگونه رویداد خشونت آمیز علیه زنان و قربانیان این خشونت ها باید ارائه شود

توصیه های عمومی شماره ۱۹

• توصیه عمومی شماره ۱۹ (۱۹۹۲) پاراگراف 7

<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/CEDAW/Pages/Recommendations.aspx>

• خشونت های مبتنی بر جنسیت که به بهره مندی زنان از حقوق بشر و آزادی های بنیادین د رقوانین بین المللی و کنوانسیون های حقوق بشر لطمه بزند، با توجه به ماده ۱ کنوانسیون، تبعیض محسوب می شود. این حقوق و آزادی ها شامل موارد زیر است:

- حق حیات

- حق قرار نگرفتن تحت شکنجه و رفتار ظالمانه و غیربشری و رفتار و مجازات های خفت آمیز

- حق بهره مندی از محافظتی یکسان، بنا بر هنجارهای بشردوستانه، در زمان درگیری های مسلحانه بین المللی و داخلی

- حق داشتن آزادی و امنیت افراد

- حق بهره مندی از محافظتی یکسان، تحت حمایت قانون

- حق برابری در خانواده

- حق بهره مندی از بیشترین استانداردهای ممکن درمانی برای نارسایی های فیزیکی و روانی

- حق بهره مندی از فضای کار مناسب و مطبوع

توصیه های عمومی شماره ۱۹ – ادامه

• توصیه عمومی شماره ۱۹ تایید می کند که:

- رفتارهای سنتی نسبت به زنان که ناشی از مادون شمردن آن ها نسبت به مردان است، مانند ازدواج اجباری، مرگ های مهریه ای، حملات اسیدی و ختنه زنان، به ترویج پورنوگرافی و تصاویر برهنه و سایر بهره کشی های تجارتي از زنان به عنوان اهداف جنسی کمک می کند، به جای آن که به عدم خشونت علیه زنان کمک کند
- دولت ها باید مانع هرگونه قاچاق زنان و بهره کشی از روسپیگری آن ها شوند و هم چنین از اشاعه فقر و بیکاری که منجر به روسپیگری برای توریست ها می شود جلوگیری نموده و نیز مانع اجیرکردن زنان در داخل کشور برای کارهای طاقت فرسا و نیز ازدواج های سازمان داده شده برای اتباع کشورهای توسعه یافته و خارجی شوند
- عقیم کردن های اجباری و سقط جنین های نامناسب بر سلامت فیزیکی و روانی زنان اثر می گذارد و به حقوق زنان برای تصمیم گیری درباره فاصله بین فرزندان و تعداد آن ها تجاوز می شود
- خشونت های خانوادگی شامل ضرب و جرح، تجاوز و سایر آزارهای جنسی و روانی و انواع دیگر خشونت ها می باشد که حاصل رفتارهای سنتی است و مخصوصا بیشتر در مورد زنانی اتفاق می افتد که استقلال اقتصادی ندارند

کنوانسیون رفع هر گونه تبعیض علیه زنان: سئوالاتی درباره آن

- مزایا و معایب میثاقی جدا از حقوق بشر سازمان ملل برای حقوق زنان چیست؟
- آیا پذیرش کنوانسیون توسط تعداد زیادی از کشورها تحت الشعاع قید و شرط های گسترده در میثاق کنوانسیون قرار نمی گیرد؟ چگونه؟
- چرا قید و شرط ها مخصوصا در مواد ۲، ۹، ۱۵، ۱۶ مشکل آفرین است؟
- مهم ترین کمک کمیته کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان چیست؟ چرا؟
- کنوانسیون به مسئله خشونت علیه زنان نپرداخته، اما این حذف را جبران کرده است. چگونه این کار را انجام داده است؟

حقوق معنوی

- اختصاص - این مطلب به پروژه توانا مربوط به سازمان E-Collaborative for Civic Education اختصاص دارد و استفاده از آن می بایست با ذکر نام سازمان تهیه کننده انجام شود.
- غیر تجاری - این مطلب برای استفاده های غیر تجاری می باشد و برای هیچ گونه منفعتی بهره برداری نخواهد شد.
- اشتراک - اگر می خواهید هر گونه تغییری در مطلب وارد کنید، شما می توانید حاصل کار را تنها تحت مجوز E-Collaborative for Civic Education منتشر کنید و برای ایجاد بدنه اصلی اطلاعات، این تغییرات را باید با E-Collaborative for Civic Education به اشتراک گذارید.